

Gogate Jogalekar College (Autonomous), Ratnagiri
Bachelor of Arts (B.A.) Programme
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Course Structure

Course Code	Semester V	Credits	Course Code	Semester VI	Credits
		<i>Discipline Specific Courses (DSC)</i>			
				<i>Discipline Specific Courses (DSC)</i>	
Imp. Notice – Select any one subject as single major from two major subjects studied at last year (SYBA)					
		Major Mandatory		Major Mandatory	
UAMAR501	History of Medieval Marathi Literature (मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : भाग १)	04	UAMAR601	History of Medieval Marathi Literature (मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : भाग २)	04
UAMAR502	Indian theories of Literature (भारतीय साहित्यविचार)	04	UAMAR602	Western theories of Literature (पाश्चात्य साहित्यविचार)	04
UAMAR503	Literature and Society (साहित्य आणि समाज)	04	UAMAR603	Adaptation of Marathi Literature (मराठी साहित्याचे माध्यमांतर)	04
UAMAR504	Marathi Grammar (मराठी व्याकरण)	04	UAMAR604	Linguistics (भाषाविज्ञान)	02
		Major Electives (Any 1)		Major Electives (Any 1)	
UAMAR505	Occupational Marathi (व्यवसायाभिमुख मराठी)	04	UAMAR605	Marathi Literature and Politics (मराठी साहित्य आणि राजकारण)	04
UAMAR506	Comparative Literature (तौलनिक साहित्य)		UAMAR606	A study of an Author : (Sadanand Deshmukh) एका लेखकाचा अभ्यास (सदानंद देशमुख)	
		Community Engagement Programme (CEP) / Field Project (FP)		On the Job Training (OJT)	
UACEPMAR507	CEP - Community Engagement Programme	02	UAOJTMAR607	OJT - On Job Training	04
Total Credits		22	Total Credits		22

(To be implemented from Academic Year 2025-26)

SEM V

**Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year
2025-26**

Nomenclature of the Course	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १	
Class	T.Y.B.A	
Semester	V	
Course Code	UAMAR 501	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
CO1 प्राचीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाची माहिती होईल. CO2 प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे रचना प्रकार समजतील. CO3 मराठी भाषेविषयी अभिमान जागृती होईल.		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ्मय	अ.मराठी साहित्याची सुरुवात, मराठी देशी भाषा म्हणून आठवे, नववे शतक परिचय, मराठीतील आद्यग्रंथ- चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील मराठी लेखन - थोडक्यात परिचय आ.महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये, द्वैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी. महानुभावीय वाङ्मय: चरित्रग्रंथ, तत्त्वज्ञान ग्रंथ, सातीग्रंथ, धवळे, टीका ग्रंथ
२	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	अ. वारकरी संप्रदाय : तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिक दृष्ट्या प्रभावी असलेला संप्रदाय आ. ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ्मय
३	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	अ. बहामनी राजवट एकनाथ कालीन महाराष्ट्र तमोयुग, एकनाथ, एकनाथ पंचक यांचे वाङ्मय आ. शिवकालीन महाराष्ट्र, स्वराज्य प्रेरणा तुकाराम, तुकारामांचे वाङ्मय
४.	पंडिती काव्य	अ.पंडिती काव्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष- चर्चा आ.पंडित कवी- मुक्तेश्वर, मोरोपंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजन माधव, वामन पंडित, नागेश, विठ्ठल
Prescribed Text/s (If any): No		

Other Learning Resources recommended:

1. जोग रा. श्री. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड तीन, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प्रथम आवृत्ती १९७३
2. तुळपुळे शं. गो. , पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४
3. तुळपुळे शं. गो. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड एक, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
4. मालशे सं. ग. व इतर (संपा) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड दोन, भाग एक व भाग दोन, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
5. भावे वि. ल., महाराष्ट्र सारस्वत, पॅप्युलर प्रकाशन, मुंबई, आवृत्ती पाचवी १९६३
6. शेणोलीकर ह. श्री, प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर १९७१
7. सहस्रबुद्धे म. ना, मराठी शाहिरी वाङ्मय, ठोकळ, पुणे १९६१
8. सरदार गं. बा. , संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे १९७०

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ्मय	व्याख्यान, ICT, चाचणी	१५
२	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	व्याख्यान, ICT, चाचणी	१५
३	वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय	व्याख्यान, ICT, चाचणी	१५
४	पंडिती काव्य	व्याख्यान, ICT, चाचणी, मुखोद्गत श्लोक पठन	१५

Evaluation Pattern**A. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40**

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

B. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any)	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
---------------------------	-------	--------------------	----

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	भारतीय साहित्यविचार
Class	T.Y.B.A
Semester	V
Course Code	UAMAR 502
No. of Credits	04
Nature	Theory
Type	Core

Course Outcomes:

- CO1 साहित्यशास्त्र या विषयाची ओळख होईल .
- CO2 मराठी साहित्य परंपरेचे संस्कृत साहित्य परंपरा व पाश्चात्य साहित्य परंपरा यांच्याशी असलेले नाते समजेल.
- CO3 साहित्यशास्त्रातील संकल्पनांचे आकलन होऊन समीक्षात्मक दृष्टी तयार होण्यास मदत होईल.
- CO4 भारतीय साहित्य विचाराचा सविस्तर परिचय होईल.
- CO5 साहित्यभाषेचे स्वरूप व तिचे कार्य यांचे आकलन होईल.
- CO6 भारतीय साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.
- CO7 भारतीय साहित्याच्या आस्वादाची प्रक्रिया समजेल.

Syllabus:

Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	भारतीय साहित्यशास्त्र : संकल्पना व सिद्धांत	१. अलंकार विचार , वक्रोक्ती विचार २. रीतिसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत ३. औचित्यविचार
२	भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा आस्वाद	१. भरताचा रससिद्धांत २. रससिद्धांताचे भाष्यकार अ. भट्टलोल्लट आ. श्रीशंकुक इ. भट्टनायक ई. अभिनवगुप्त
३	भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य	१. शब्दशक्ती: अभिधा, लक्षणा व व्यंजना २. वृत्त, छंद व मुक्तछंद
४	भारतीय साहित्यशास्त्र: निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	१. साहित्य निर्मिती मागील कारणे : प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास २. साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त

Prescribed Text/s (If any): No

१. गाडगीळ स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस प्रकाशन, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३
२. पाटणकर वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६
३. देशपांडे ग.त्र्यं., भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई (तिसरी आवृत्ती) १९८०
४. जोग रा.श्री., अभिनव काव्यप्रकाश
५. पाटील गंगाधर, समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टीक प्रकाशन, मुंबई १९८१

Other Learning Resources recommended:**Teaching Plan**

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	भारतीय साहित्यशास्त्र : संकल्पना व स्वरूप	न व ICT	१५
२	भारतीय साहित्यशास्त्र : साहित्याचा आस्वाद	न व ICT	१५
३	भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्य भाषेचे स्वरूप व कार्य	न व ICT	१५
४	भारतीय साहित्यशास्त्र: निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	न व ICT	१५

Evaluation Pattern**E. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40**

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

F. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	साहित्य आणि समाज	
Class	T.Y.B.A	
Semester	V	
Course Code	UAMAR 503	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
CO1 साहित्य व समाज यांच्या अन्योन्य संबंधाचा परिचय होईल.		
CO2 ग्रामीण जाणीवेच्या साहित्याचा व समाजाचा अन्योन्य संबंध लक्षात येईल.		
CO3 दलित साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया समजेल.		
CO4 स्त्रीवादी जाणीव आणि वाङ्मयीन प्रवृत्तीचे ज्ञान होईल.		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	साहित्य – समाज अन्योन्य संबंध	१.साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप २.साहित्य – समाज संबंध – तेन, मार्क्स यांचे सिद्धांत
२	ग्रामीण साहित्य	१)ग्रामीण साहित्य – संकल्पना व मराठीतील परंपरा २) चिखलवाटा - सुरेंद्र पाटील, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद.
३	दलित साहित्य	१) दलित साहित्य – संकल्पना व मराठीतील परंपरा २) खेळिया, दत्ता भगत, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, प्रथम आवृत्ती १९८७, पुनर्मुद्रण २०२०.
४	स्त्रीवादी साहित्य	१) स्त्रीवादी साहित्य – संकल्पना व मराठीतील परंपरा २) स्त्रीपुरुष तुलना - ताराबाई शिंदे , संपादक विलास खोले
Prescribed Text/s (If any):		
१)चिखलवाटा - सुरेंद्र पाटील, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, प्रथम आवृत्ती, २००७.		
२) खेळिया, दत्ता भगत, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, प्रथम आवृत्ती १९८७, पुनर्मुद्रण २०२०.		
३) स्त्रीपुरुष तुलना - ताराबाई शिंदे , संपादक विलास खोले		
Other Learning Resources recommended:		
1. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – खंड ५, भाग १ – संपादक – रा.श्री.जोग, म.सा.परिषद, पुणे, १९७३.		
2. कादंबरीविषयी – हरिश्चंद्र थोरात, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६		
3. टीकास्वयंवर – भालचंद्र नेमाडे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०.		
4. कादंबरी - एक साहित्यप्रकार – हरिश्चंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०१०.		

5. मराठी वाङ्मय कोश – खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), समन्वयक संपादक – डॉ. विजया राजाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२.
6. वाङ्मयीन संज्ञा – संकल्पना कोश – संपादक, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००९.
7. ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि समस्या – आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९७९.
8. ग्रामीणता – साहित्य आणि वास्तव – आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८९.
9. दलित साहित्य – प्रवाह व प्रतिक्रिया – गो.म.कुळकर्णी, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६
10. निळी पहाट – रा.ग.जाधव, प्राज्ञपाठशाळा वाई, १९७८.
11. दलित साहित्य – एक चिंतन – अर्जुन डांगळे (संपा.), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती आणि मंडळ, मुंबई, १९७८.
12. दलित साहित्य – वेदना आणि विद्रोह – भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७.(प्र.आ.)
13. दलित साहित्याची स्थितीगती – केशव मेश्राम व इतर (संपा.) मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७
14. स्त्रीवादी समीक्षा – सैद्धान्तिक चौकट – डॉ.मिलिंद मालशे, श्रीवाणी – ऑक्टोबर, १९९३.
15. स्त्रीवादी साहित्य समीक्षा – स्वरूप आणि व्याप्ती – वसंत आबाजी डहाके, श्रीवाणी – ऑक्टोबर, १९९३.
16. स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक – अनुष्ठुभ, सप्टेंबर, ऑक्टोबर १९९६
17. स्त्रीवादी समीक्षा – स्वरूप आणि उपयोजन – दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३.

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	साहित्य – समाज अन्योन्य संबंध	छा व व्याख्यान पद्धत	१५
२	ग्रामीण साहित्य	छा व व्याख्यान पद्धत	१५
३	दलित साहित्य	छा व व्याख्यान पद्धत	१५
४	स्त्रीवादी साहित्य	छा व व्याख्यान पद्धत	१५

Evaluation Pattern

I. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

J. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४. अ)किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	मराठी व्याकरण	
Class	T.Y.B.A	
Semester	V	
Course Code	UAMAR504	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
CO1 मराठी व्याकरण व्यवस्थेचा सूक्ष्म परिचय होईल.		
CO2 मराठी व्याकरण व्यवस्थेतील समस्या लक्षात येतील.		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	शब्दांचे वर्गीकरण	पारंपरिक व आधुनिक 1. विकारी जाती 2. अविकारी जाती
२	विकरण	1. लिंग, 2. वचन, 3. विभक्ती, 4. आख्यात
३	शब्दसिद्धी	1. उपसर्गघटित 2. प्रत्ययघटित 3. सामासिक 4. अभ्यस्त
४	प्रयोगविचार	1. कर्तरी 2. कर्मणी 3. भावे 4. संकीर्ण
Prescribed Text/s (If any): No		
Other Learning Resources recommended:		
संदर्भ पुस्तके –		
1. मराठी व्याकरण वाद आणि प्रवाद – कृष्ण श्री. अर्जुनवाडकर		
2. मराठी व्याकरण काही समस्या- प्र. ना. दिक्षित		
3. मराठी व्याकरणाचा इतिहास - कृष्ण श्री. अर्जुनवाडकर		
4. मराठी व्याकरण – मो. रा. वाळंबे		
5. मराठी व्याकरणविवेक – मा. ना. आचार्य		
6. मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार – अरविंद मंगळूरकर		
7. मराठीचे व्याकरण – लीला गोविलकर		

8. शास्त्रीय मराठी व्याकरण – मोरो केशव दामले

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	शब्दांचे वर्गीकरण	व्याख्यान व ICT, चाचणी	१५
२	विकरण	व्याख्यान व ICT, चाचणी	१५
३	शब्दसिद्धी	व्याख्यान व ICT, चाचणी	१५
४	प्रयोगविचार	व्याख्यान व ICT, चाचणी	१५

Evaluation Pattern

A. CContinuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

B. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	व्यवसायाभिमुख मराठी	
Class	T.Y.B.A	
Semester	V	
Course Code	UAMAR505	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
<p>CO1 भाषांतर संकल्पना समजेल.</p> <p>CO2 भाषांतर संकल्पनांचे उपयोजन करता येईल.</p> <p>CO3 विविध माध्यमांसाठी आवश्यक असणाऱ्या लेखन प्रकारांचा परिचय होईल.</p> <p>CO4 विविध माध्यमांसाठी आवश्यक असणारी लेखन कौशल्ये आत्मसात होतील.</p> <p>CO5 मुद्रित शोधनाचे कौशल्य आत्मसात होईल आणि पारिभाषिक शब्दसूचींचा परिचय होईल.</p> <p>CO6 विद्यार्थ्यांच्या लेखन क्षमता व सर्जनशीलतेचा विकास होऊन विविध माध्यमांत रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.</p>		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	भाषांतर :संकल्पना व उपयोजन	१)भाषांतर संकल्पना व उपयोजन अ. भाषांतराचे प्रकार - भाषांतर, रूपांतर, अनुवाद, अर्वाचिनीकरण ब. प्रत्यक्ष भाषांतर अ. इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर ब. मराठी उताऱ्याचे इंग्रजीत भाषांतर
२	वृत्तपत्र व आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन	अ. वृत्तपत्रासाठी वृत्तलेखन व पुस्तक परीक्षण लेखन ब. आकाशवाणीसाठी जाहिरात लेखन आणि नभोनाट्य
३	दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन	अ. दूरचित्रवाणी मालिकेसाठी संवाद लेखन ब. ई-मेल लेखन आणि ब्लॉग लेखन
४	मुद्रित शोधन आणि पारिभाषिक शब्दसूची	अ. मुद्रित शोधन संकल्पना आणि स्वरूप ब. मुद्रितशोधनाच्या खुणा आणि प्रात्यक्षिक क. कार्यालयीन आणि अन्य व्यवहार क्षेत्रातील पारिभाषिक शब्द
Prescribed Text/s (If any): No		
Other Learning Resources recommended:		
१) ल.रा.नासिराबादकर, व्यावहारिक मराठी, भाषाविकास संशोधन संस्था, कोल्हापूर, प्रथम आवृत्ती २०२३.		

- २) पृथ्वीराज तौर , मराठी भाषिक कौशल्ये विकास, अथर्व पब्लिकेशन्स, धुळे, प्रथम आवृत्ती २०१८.
 ३) केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई, उपयोजित मराठी, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, प्रथम आवृत्ती २०१२.
 ४) डॉ.केशव तुपे, मुद्रित आणि श्राव्य माध्यमे लेखन व संवाद, अथर्व पब्लिकेशन्स, धुळे, २०१९.
 ५) डॉ. विनायक गंधे,मराठी व्याकरण आणि लेखन, निराली प्रकाशन, पुणे.

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	भाषांतर :संकल्पना व उपयोजन	न व ICT	१५
२	वृत्तपत्र व आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन	न व ICT	१५
३	दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन	न व ICT	१५
४	मुद्रित शोधन आणि पारिभाषिक शब्दसूची	न व ICT	१५

Evaluation Pattern

A. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

B. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१२
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१२
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१२
प्र. ४. अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१२
प्र.५ अ,ब,क,ड,	घटक १,२,३,४	टीपा लिहा(कोणत्याही ४)	१२

R.E. SOCIETY'S
R. P. GOGATE COLLEGE OF ARTS AND SCIENCE
&
R. V. JOGALEKAR COLLEGE OF COMMERCE (AUTONOMOUS),
RATNAGIRI

Guidelines for Community Engagement Programme (CEP)

Introduction:

Community engagement program (CEP) is included in undergraduate programme to increase community participation, foster collaboration, address community concerns, drive positive change by encouraging collective decision-making, often through building trust, gathering feedback, and empowering residents to actively shape their community's future.

This course requires learners to participate in community -based learning generally under the supervision of faculty. It will involve activities that expose learners to the Language, culture and socio-economic issues in the society.

Course Structure:

Name of the Course	Community Engagement Programme (CEP)
Course Code	UACEPMAR507
Class	TYBA
Semester	V
No of Credits	02
Nature	Practical
Type	CEP

Course Objectives:

After completing this program, the learners will be able to;

1. Appreciate the culture and life-style of the society
2. Sensitize to the needs and challenges of the community
3. Identify causes for social and Language problems faced by the community and explore solutions for the same.

Course Outcomes:

The Community engagement program should attempt to provide opportunities for learners to;

CO1- Expose to language, Cultural and socio-economic issues in society so that the theoretical learnings can be supplemented by actual life experiences to generate solutions to real-life problems.

CO2- Gain an understanding of local community life, Indian culture and social realities.

CO3- Develop a sense of social responsibility and civic engagement.

CO4- Develop a sense of empathy and bonds of mutuality with the local community.

CO5 -Empower to become active participants in decision-making processes by building leadership skills.

CO6 - Implement community-driven program that address identified local needs and contribute to positive social change.

General Guidelines for CEP:

1. Learners are expected to complete this program in their fifth semester.
2. 2 credits will be allocated for the CEP.
3. Learners are expected to complete 60 hours of participation.
4. CEP must be separate from regular programs such as NSS, NCC and similar activities.

Implementation Mechanism of CEP:

1. The implementation mechanism of the CEP course will be decided by concerned department
2. The concerned department will appoint a mentor, who will be a faculty member.
3. Each learner should keep a separate fieldwork diary to record their fieldwork experiences. Planning and preparation for CEP as well as working hours should be recorded in a diary.
4. Each learner must submit their CEP work report to the concerned department.
5. The work diary must be verified and signed by the assigned mentor.
6. Internal Viva - Voce will be conducted by the concerned department.

Evaluation Pattern: (20:30)

Evaluate each learner for 50 marks per semester at department level.

Sr. No.	Evaluation Pattern	Distribution of Marks
1	Internal Evaluation : Presentation / Viva-Voce	20
2	External Evaluation: Actual work and work report	30

Report Structure of CEP:

The students will be required to submit a comprehensive report at the end of the CEP. Report should be of minimum **10-15 pages** or as per the guidelines of the concerned department.

A report has to be brief in content and must include the following aspects:

1. **Title Page:**
Name of the student, programme, institution, month and year.
2. **Certificate of Completion:**
A certificate issued by the mentor appointed from the department confirming the successful completion of the CEP.
3. **Acknowledgments:**
Recognizing individuals or organizations that provided support, guidance during the CEP.
4. **CEP Work Experience:**
Detailed description of work experience in CEP including CEP activity name and location, dates, and work experience. Photographs or visual aids to support work experience.
5. **Conclusion & Summary:**
Reflections on the overall experience and learning during the CEP activity.

Appendix:

- CEP work Dairy must be attached along with the report.
- CEP Events Photographs

On separate page

COMMUNITY ENGAGEMENT PROGRAM REPORT

A Report Submitted

To

**R. P. Gogate college of Arts & Science and
R.V. Jogalekar College of Commerce (Autonomous), Ratnagiri**

Under

University of Mumbai

For partial completion of the degree

of

Bachelor of Arts

Under the Faculty of Arts

T. Y. B. A.

Semester – V

BY

(Name of the Student)

Under the Supervision

of

(Name of the Supervisor)

Month and Year

On separate page

**R. P. Gogate College of Arts and Science and
R. V. Jogalekar College of Commerce (Autonomous), Ratnagiri**

CERTIFICATE OF COMPLETION

This is to certify that Mr./ Ms. _____ [Student's Roll Number] of T. Y. B.A.. (Sem V) class bearing examination seat no. __ has satisfactorily carried out the Community Engagement Program (CEP) under my supervision.

I further certify that the entire work has been done by the learner under my guidance and that no part of it has been submitted previously for any Degree or Diploma of any University. It is her/his own work and facts reported by her/his personal findings and investigations.

His /Her bonafide work has been completed for the duration from _____ to _____ for 60 hours.

Date:

Place:

Name and Signature of CEP Mentor

R.E. Society's
R. P. Gogate College of Arts and Science
&
R. V. Jogalekar College of Commerce (Autonomous), Ratnagiri
Work Diary of CEP

Academic Year:2025-26

Semester: V

Faculty:Arts

Name of Learner:

Class:

Roll No:

Name of CEP activity:

Name of community engaged:

Duration of the CEP activity:

Name of CEP Collaborating Organization:

Daily work record - Proposed schedule of Work (Minimum Mandatory- 60 Hours)

Sr.No.	Date of CEP activity	Brief description of daily activity	Place of CEP	Duration (hours)	Sign.of Mentor
Total No.					
of Hours :					

Name & Sign.of Student

Name & Sign. of CEP Mentor

Sign. of concerned authority (HoD)

Suggested list for CEP Activities:

Sr. No.	Activities for Community Engagement Program.
1.	Occupational Marathi

2.	Organization of anchoring workshops
3.	Save Girl Child Awareness drama
4.	Collaborate with Police department as Special <i>Police force / Police Mitra</i>
5.	Collaborate with <i>Libraries</i> for reading awareness
6.	Proofreading workshop
7.	Cultural Literacy Awareness Programme
8.	Visit to <i>Pustakancha gaav</i> and <i>Pustakanche Ghar</i>
9.	Cleanliness slogans in college campus and community
10.	Cyber security Awareness program
11.	Organize awareness programmes, health camps, Disability camps and cleanliness camps
12.	Working with NGOs for older people
13.	Health / Fitness Awareness program
14.	Organization of Readers Club
15.	Conduct workshops on mental health awareness in schools and communities
16.	Education Loan Awareness Programme
17.	Organize orientation programmes for farmers regarding organic farming.
18.	Participate in Gram Sabha meetings and study community participation
19.	Partner with local NGOs to support women's empowerment initiatives in rural and urban areas.
20.	Conduct workshops on Marathi Grammar skills for community
21.	Conduct workshops on Language literacy
22.	Conduct awareness campaigns on human rights and social justice issues.
23.	Organizing awareness programs regarding government schemes.
24.	Any other subjects of your choice and get it approved by the CEP mentor.

SEM VI

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग २	
Class	T.Y.B.A	
Semester	VI	
Course Code	UAMAR 601	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
CO1 शाहिरी वाङ्मयाचा परिचय होईल. CO2 बखर वाङ्मयाचा परिचय होईल. CO3 वेगवेगळ्या पंथाच्या वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येईल. CO4 वेगवेगळ्या धर्मियांनी केलेल्या मराठी वाङ्मय निर्मितीचा परिचय होईल. CO5 मध्ययुगीन वाङ्मयाचे स्वरूप स्पष्ट होईल.		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	शाहिरी वाङ्मय	अ. लावणी पोवाडे या काव्यप्रकारांची स्वरूप वैशिष्ट्ये आ. काही लावणीकार होनाजी बाळा, राम जोशी, प्रभाकर, अनंत फंदी, परशुराम या शाहिरांचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय
२	महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ्मय	अ. नाथ, दत्त या पंथातील वाङ्मयाचे स्वरूप आ. समर्थ, वीरशैव या पंथातील वाङ्मयाचे स्वरूप
३	हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती	अ. ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती- ख्रिस्ती- फादर स्टीफन्स , क्रुआ, सालंदाज आ. इस्लामी धर्मियांनी केलेली वाङ्मयनिर्मिती, इस्लामी- मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महंमद, शहामुनी
४.	बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये-	अ. बखरी:शिवपूर्वकालीन- महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षससेतागडीची बखर, बखरी: शिवकालीन - शिवछत्रपतींचे चरित्र कृष्णाजी अनंत सभासद चित्रगुप्त विरचित शिवाजी महाराजांची बखर, श्री छत्रपतींची ९१ कलमी बखर- दत्तो त्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्त प्रकरणात्मक चरित्र

		<p>आ. बखरी पेशवेकालीनः नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्रीरामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर-कृष्णाजी विनायक सोहोनी, पानिपतची बखर - रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर- कृष्णाजी शामराव, खर्ड्याच्या स्वारीची बखर</p>
--	--	---

Prescribed Text/s (If any): No
Other Learning Resources recommended:

१. सत्र ५ चे सर्व संदर्भग्रंथ
२. पाच संप्रदाय - र. रा. गोसावी
३. मराठी बखर गद्य - गं. बा. ग्रामोपाध्ये
४. मराठी शाहिरी वाङ्मय - म. ना. सहस्रबुद्धे
५. मुसलमान मराठी संत कवी - रा. चिं. ढेरे
६. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे सर्व खंड - (म.सा.प.)
७. गोमंतकातील ख्रिस्ती-मराठी वाङ्मय : शोध आणि बोध - डॉ. गंगाधर मोरजे

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	शाहिरी वाङ्मय	व्याख्यान व लावणी-पोवाडा सादरीकरण	१५
२	महानुभाव व वारकरी यांखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ्मय	व्याख्यान व ICT, online वारीदर्शन, अभंग श्रवण	१५
३	हिंदू धर्माखेरीज इतर धर्मियांनी केलेली वाङ्मय निर्मिती	व्याख्यान व चाचणी	१५
४	बखर गद्याची स्वरूप वैशिष्ट्ये-	व्याख्यान व चाचणी	१५

Evaluation Pattern

C. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

D. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	पाश्चात्य साहित्यविचार	
Class	T.Y.B.A	
Semester	VI	
Course Code	UAMAR 602	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
<p>CO1 पाश्चात्य साहित्य विचाराचा परिचय होईल.</p> <p>CO2 पाश्चात्य साहित्याच्या आस्वादाची प्रक्रिया समजेल.</p> <p>CO3 साहित्यभाषेचे स्वरूप व तिचे कार्य यांचे आकलन होईल.</p> <p>CO4 पाश्चात्य साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजनाचा परिचय होईल.</p>		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप	१. अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व ऑरिस्टॉटल २. पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरीज, कोर्टहोप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड
२	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा	१. रूपक, प्रतीक व प्रतिमा २. अनेकार्थता, नियमोल्लंघन, अपरिचीतीकरण
३	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	१. कोलरीजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत २. आत्माविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (माक्सवादी विचारासह) ही प्रयोजने
४	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद	१. ऑरिस्टॉटलचा कॅथार्सिसचा सिद्धांत २. रिचर्ड्सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत

Prescribed Text/s (If any):No**Other Learning Resources recommended:**

१. गाडगीळ स.रा., काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस प्रकाशन, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३.
२. पाटणकर वसंत, साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६.
३. खांडेकर भालचंद्र, गोविलकर लीला, अनमोल प्रकाशन, पुणे २, १९८९.

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचे स्वरूप	गान व ICT	१५
२	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची भाषा	गान व ICT	१५
३	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार	गान व ICT	१५
४	पाश्चात्य साहित्य विचार : साहित्याचा आस्वाद	गान व ICT	१५

Evaluation Pattern**G. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40**

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

H. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of TYBA. in ARTS for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	मराठी साहित्याचे माध्यमांतर	
Class	T.Y.B.A	
Semester	VI	
Course Code	UAMAR603	
No. of Credits	4	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
CO1 साहित्यकृतीच्या माध्यमांतराचे स्वरूप समजावून घेणे.		
CO2 साहित्यकृतीच्या मध्यमांतरांच्या चिकित्सेची क्षमता विकसित करणे.		
CO3 साहित्यकृतीची निर्मितीप्रक्रिया आणि माध्यमांतर यातील अंतर उलगडणे.		
CO4 साहित्यकृतीचे माध्यमांतर घडवण्याच्या दृष्टीने पूर्वतयारी करणे.		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१.	साहित्यनिर्मिती आणि माध्यमांतर	१. माध्यमांतर: संकल्पना आणि स्वरूप २. माध्यमे म्हणजे काय , माध्यमांचे स्वरूप, संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये ३. भिन्न माध्यमांच्या संदर्भातील चर्चा - मौखिक, लिखित आणि दृक-श्राव्य
२.	कवितेचे माध्यमांतर	कवितेचे माध्यमांतर: अजिंठा (ना. धो. महानोर) – अजिंठा
३.	कादंबरीचे माध्यमांतर	कादंबरीचे माध्यमांतर : शाळा (मिलिंद बोकील) - शाळा
४.	नाटकाचे माध्यमांतर	नाटकाचे माध्यमांतर - अधांतर (जयंत पवार) - लालबाग परळ
Prescribed Text/s (If any): १) ना.धो.महानोर, अजिंठा, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९८४. २) मिलिंद बोकील, शाळा, मौज प्रकाशन, मुंबई, प्रथम आवृत्ती २००४. ३) जयंत पवार, अधांतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९९९.		
Other Learning Resources recommended:		
संदर्भसूची :		
१. कामत, कल्पना : मराठी कादंबऱ्यांची नाट्यरूपांतरणे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.		
२. खोपकर, अरुण: गुरुदत्त तीन अंकी शोकांतिका, ग्रंथाली वाचक चळवळ, मुंबई, १९८५.		
३. थोरात, राजेंद्र/ कसबेकर, आशुतोष (संपा.): साहित्यकृतीचे माध्यमांतर		
४. दादेगावकर, उमा : बॅरिस्टर-तीन रूपे, मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे,		
५. दीक्षित, विजय : चित्रपट एक कला, रेणुका प्रकाशन, पुणे, १९७९.		

६. सकपाळ, अनिल : मराठी चित्रपटाची पटकथा, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००५.
 ७. शिंदे, मा, कृ. सिनेमाशास्त्र आणि तंत्र, नवमत प्रकाशन संस्था, मुंबई, १९५१.
 ८. हंडीभाग, भारत (संपा.): साहित्याचे माध्यमांतर, हरनाई प्रकाशन, नांदेड.
 ९. Beja, Morris: Film & Literature, Longman, New York, 1979.
 १०. Field, Syd: Screenplay-The Foundation of ScreenWriting, A Delta Book, No York, 1979
 ११. Packard, William: The Art of Screenwriting, Paragon Publishers
 १२. किलोस्कर सुहास, लेख - 'कादंबरीवर आधारित चित्रपट बघताना', हेमांगी दिवाळी अंक २०२४

Teaching Plan:

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१.	साहित्यनिर्मिती आणि माध्यमांतर	व्याख्यान	१५
२.	कवितेचे माध्यमांतर	व्याख्यान	१५
३.	कादंबरीचे माध्यमांतर	व्याख्यान	१५
४.	नाटकाचे माध्यमांतर	व्याख्यान	१५

Evaluation Pattern

A. Continuous Internal & Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

B) Semester End Evaluation (Paper Pattern): 60

प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४. अ)किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2024-25

Nomenclature of the Course	भाषाविज्ञान		
Class	T.Y.B.A		
Semester	VI		
Course Code	UAMAR 604		
No. of Credits	02		
Nature	Theory		
Type	Core		
Course Outcomes:			
CO1 भाषेच्या विविध अंगांचा परिचय होईल. CO2 भाषेच्या अभ्यासाच्या आधुनिक व शास्त्रीय पद्धतीने परिचय होईल.			
Syllabus:			
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)	
१	भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा आणि स्वनिमविन्यास	अ. ऐतिहासिक, वर्णनात्मक व समाजशास्त्रीय आ. स्वन, स्वनिम, स्वनांतर	
२	रूपिमविन्यास आणि अर्थविन्यास	अ. रूपिका, रूपिम, रूपिमांतर आ. भाषिक अर्थाचे स्वरूप, शब्दार्थाचे प्रकार	
Prescribed Text/s (If any): - NO			
संदर्भग्रंथ :			
<ol style="list-style-type: none"> 1. काळे, कल्याण व इतर (संपा), आधुनिक भाषाविज्ञान, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २००३ 2. काळे, कल्याण व इतर (संपा), वर्णनात्मक भाषाविज्ञान स्वरूप आणि पद्धती, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक, १९८२ 3. गजेंद्रगडकर, श्री. न. , भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७९ 4. गोविलकर लीला, वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, आरती प्रकाशन, डोंबिवली, १९९२ 5. धोंगडे रमेश, सामाजिक भाषाविज्ञान, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २००५ 6. पुंडे, द. दि., सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५ 7. मालशे स. गं. व इतर(संपा.) भाषाविज्ञान परिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ 8. मालशे स. गं. व इतर(संपा.) भाषाविज्ञान : ऐतिहासिक व वर्णनात्मक, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५ (दु.आ.) 9. गायकवाड संपत, दलित आत्मकथन : भाषिक समाज, भाषा आणि भाषा व्यवहार, प्रज्ञा-प्रबोध प्रकाशन, सांगली, २०१२ 10. मटकर, अलका, मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास, शब्दालय प्रकाशन, २०१५ 			
Other Learning Resources recommended:			
Teaching Plan			
Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा	न, ICT,	१५

	आणि स्वनिमविन्यास		
२	रूपिमविन्यास आणि अर्थविन्यास	न, ICT ,	१५

Evaluation Pattern

A. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks:

Method	Marks
चाचणी	१०
स्वाध्याय	०५
उपस्थिती आणि सहभाग	०५

B. Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १ व घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक ३ व घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

Syllabus for Bachelor of Arts in Marathi for the year 2025-26

Nomenclature of the Course	मराठी साहित्य आणि राजकारण	
Class	T.Y.B.A	
Semester	VI	
Course Code	UAMAR605	
No. of Credits	04	
Nature	Theory	
Type	Core	
Course Outcomes:		
<p>CO1 विद्यार्थ्यांना राजकीय संकल्पनांचे आकलन होईल.</p> <p>CO2 विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील राजकारण व मराठी साहित्यात त्याचे पडलेले प्रतिबिंब अभ्यासता येईल.</p> <p>CO3 नेमलेल्या साहित्यकृतीच्या आधारे मराठीतील राजकीय कादंबरीचा परिचय होईल.</p> <p>CO4 नेमलेल्या साहित्यकृतीच्या आधारे मराठी नाटक व त्यातील राजकीय संघर्षाचा परिचय होईल.</p> <p>CO5 नेमलेल्या साहित्यकृतीच्या आधारे राजकीय व्यक्तिमत्त्वाच्या जडणघडणीचा परिचय होईल.</p>		
Syllabus:		
Unit No.	Unit Title	Subtitles (Learning Points)
१	राजकीय संकल्पना	<p>१.१ राजकारणाचे स्वरूप आणि अर्थ</p> <p>१.२ सैद्धांतिक संकल्पना - सत्ता, अधिसत्ता आणि अधिमान्यता</p> <p>१.३ वर्चस्व आणि धुरिणत्व</p> <p>१.४ गांधीवाद, साम्यवाद, हिंदुत्ववाद, आंबेडकरवाद (तात्त्विक परिचय)</p>
२	मराठी कादंबरी आणि राजकारण	<p>१) मराठीतील राजकीय कादंबरींचा आढावा</p> <p>२) सिंहासन - अरुण साधू, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई</p>
३	मराठी नाटक आणि राजकारण	<p>१) मराठीतील राजकीय नाटकांचा आढावा</p> <p>२) सूर्यास्त - जयवंत दळवी, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई.</p>
४	मराठी आत्मचरित्र आणि राजकारण	<p>१) मराठीतील आत्मचरित्रांचा आढावा</p> <p>२) कृष्णाकाठ - यशवंतराव चव्हाण, रोहन प्रकाशन, पुणे.</p>
Prescribed Text/s (If any):		
<p>१. सिंहासन - अरुण साधू, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई, प्रथम आवृत्ती, १९७७.</p> <p>२. सूर्यास्त - जयवंत दळवी, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई, प्रथम आवृत्ती, १९७८</p> <p>३. कृष्णाकाठ - यशवंतराव चव्हाण, रोहन प्रकाशन, पुणे, प्रथम आवृत्ती, १९८४</p>		
Other Learning Resources recommended:		

१. डॉ.भास्कर लक्ष्मण भोळे, राजकीय सिद्धांत आणि विश्लेषण, प्रकाशक अशोक पिंपळापुरे, नागपूर, २०१०.
२. ओ.पी.गाबा, अनुवाद तुकाराम जाधव, अॅन इंटरडक्शन टू पोलिटिकल थिअरी (राजनीतिशास्त्र परिचय), के सागर पब्लिकेशन्स, पुणे, २०११.
३. आचार्य शं.द. जावडेकर, आधुनिक भारत, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २०२०.
४. संपादक विलास खोले, महाराष्ट्रातील राजकारणाचे साहित्यातील प्रतिबिंब, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, प्रथम आवृत्ती १९९८.
५. गोपाळ गुरु, वर्चस्व आणि सामाजिक चिकित्सा, हरिती पब्लिकेशन्स, पुणे, प्रथम आवृत्ती जानेवारी २०१५.
६. विलास रणसुभे, बदलते मराठी साहित्य व संस्कृती, श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर, प्रथम आवृत्ती, २०१३.
७. भास्कर लक्ष्मण भोळे, यशवंतराव चव्हाण राजकारण आणि साहित्य, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, प्रथम आवृत्ती, १९८५.
८. डॉ.ह.नि.सोनकांबळे, हिंदूराष्ट्रवाद: परिवर्तनशील भारतीय समाजात राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाची भूमिका, कैलास पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद, तिसरी आवृत्ती २०२३.

Teaching Plan

Unit No.	Unit Title	Teaching Methods	No. of Lectures
१	राजकीय संकल्पना	व्याख्यान	१५
२	मराठी कादंबरी आणि राजकारण	व्याख्यान	१५
३	मराठी नाटक आणि राजकारण	व्याख्यान	१५
४	मराठी आत्मचरित्र आणि राजकारण	व्याख्यान	१५

Evaluation Pattern

U. Continuous Internal Evaluation: Maximum Marks: 40

Method	Marks
चाचणी	२०
स्वाध्याय	१०
उपस्थिती आणि सहभाग	१०

V.Semester End Examination: Maximum Marks: 60

Question No. and Sub questions (If any) (E.g. Q. 1 a) ...	Unit and sub unit (with number and title)	Type of Question (Essay / short note / Objective / Diagram, etc.)	Marks
प्र. १.अ) किंवा प्र.१. ब)	घटक १	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. २.अ) किंवा प्र.२. ब)	घटक २	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ३.अ) किंवा प्र.३. ब)	घटक ३	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५
प्र. ४.अ) किंवा प्र.४. ब)	घटक ४	दीर्घोत्तरी प्रश्न	१५

On Job Training :

कोर्सचे नाव	नोकरी प्रशिक्षण / आंतरवासिता
कोर्स कोड	On Job Training (OJT)
वर्ग	TYBA
सत्र	VI
क्रेडिट्सची संख्या	०२
स्वरूप	प्रात्यक्षिक (Practical)
प्रकार	OJT
रोजगारक्षमता/उद्योजकता/ कौशल्य विकास संबंधी उपयोजन	<p>नोकरी प्रशिक्षणामुळे विद्यार्थ्यांना विशिष्ट प्रकारची नोकरी करताना आवश्यक असलेले प्रत्यक्ष अनुभव आणि प्रात्यक्षिक कौशल्ये आत्मसात करण्याची संधी मिळते. त्यामुळे शिक्षण घेताना मिळालेले सैद्धांतिक ज्ञान आणि नोकरीच्या व्यावहारिक आवश्यकतांमधील अंतर कमी करण्यास मदत होते. विद्यार्थी ज्याठिकाणी नोकरी प्रशिक्षण घेतो त्या अस्थापनाची कार्यपद्धती, अस्थापानाच्या संस्कृतीबद्दल अंतर्दृष्टी मिळू शकते. आंतरवासिता अनुभव त्यांना नोकरीसाठी विविध पदासाठी अर्ज करताना आत्मविश्वासू आणि सक्षम उमेदवार बनविण्यास मदत करतो. ज्यामुळे विद्यार्थ्यांला रोजगाराच्या विविध प्रकारच्या संधी उपलब्ध होण्यास मदत होते. नोकरी प्रशिक्षण (OJT) हे विद्यार्थ्यांच्या कौशल्य विकसनामध्ये महत्त्वाची भूमिका बजावते कारण नोकरी प्रशिक्षण हे तांत्रिक कौशल्ये, सॉफ्ट स्किल्स यासारख्या प्रात्यक्षिक नोकरी क्षमतांवर लक्ष केंद्रित करते. एकूणच OJT रोजगारक्षमता वाढवते, विविध क्षेत्रात अनुभव प्रदान करून उद्योजकतेला प्रोत्साहन देते.</p>

नोकरीवरील प्रशिक्षणासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे आणि मूल्यांकन नमुना (१०० गुण)

Guidelines and Evaluation pattern for On Job Training

- **प्रस्तावना (Introduction):**

पदवी अभ्यासक्रमात नोकरी प्रशिक्षणाचा (OJT) / आंतरवासितेचा समावेश करणे हा अभ्यासक्रम रचनेतील महत्त्वाकांक्षी पैलू पैकी एक आहे. नोकरी प्रशिक्षणाचा / आंतरवासितेचा समावेश करण्याचा मुख्य उद्देश म्हणजे अभ्यासाच्या विशिष्ट पैलूचा अर्थ त्याच्या/तिच्या स्वतःच्या शब्दात लावण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.

- **नोकरीवरील प्रशिक्षणासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे (Guidelines for On Job Training) :**

विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन (HEI) अभ्यासाच्या क्षेत्राशी संबंधित आस्थापनात किंवा उद्योगात एक नेमून दिलेला प्रकल्प किंवा काम हाती घ्यावे लागेल. नोकरी प्रशिक्षण (ओजेटी) या अभ्यासक्रमाचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयीन अभ्यासाच्या क्षेत्राशी संबंधित व्यावसायिक कामाच्या वातावरणात प्रात्यक्षिक अनुभव आणि प्रत्यक्ष अनुभव देणे हा आहे.

- **कोर्सची उद्दिष्ट्ये (Course Objectives) :**

अभ्यासक्रमाच्या शेवटी, विद्यार्थ्यांना ;

1. वास्तविक जगाच्या अंतर्दृष्टीचा अनुभव घेता आला पाहिजे आणि प्रात्यक्षिक परिस्थितींमध्ये सैद्धांतिक ज्ञान लागू करता आले पाहिजे.
2. समस्या सोडवणे, निर्णय घेण्याची क्षमता आणि संभाषण कौशल्ये वाढवता आली पाहिजेत.
3. आस्थापनातील संघटनात्मक कार्य संस्कृती समजली पाहिजे.
4. आस्थापन / उद्योग संबंधी संपर्कता आणि रोजगाराच्या संधी निर्माण करता आल्या पाहिजेत.

- **कोर्स कालावधी (Course Duration):**

- एखाद्या खाजगी आस्थापना /सरकारी आस्थापना/ स्वयंसेवी संस्था (NGO) या मध्ये किमान १२० तासांचे नोकरी प्रशिक्षण (अंतरवासिता) पूर्ण करणे अनिवार्य आहे.
- नोकरी प्रशिक्षण (OJT) / अंतरवासिता ही विद्यार्थ्यांने निवडलेल्या मुख्य (Major) अभ्यासक्रमाच्या कोणत्याही अभ्यास क्षेत्रावर आधारित असावा.
- अंतरवासिता अहवाल किमान ५० पानांचा असावा.
- नोकरी प्रशिक्षण / अंतरवासिता अनुभव प्रमाणपत्र अनिवार्य आहे.

- **अहवाल रचना (Report Structure):**

विद्यार्थ्यांनी नोकरी प्रशिक्षण (OJT)/ अंतरवासितेच्या शेवटी एक अहवाल तयार करून तो महाविद्यालयातील आपल्या विभागाला सादर करावा. ओजेटी / अंतरवासिता अहवाल संक्षिप्त असावा आणि त्यात खालील बाबींचा समावेश असावा.

- **शीर्षक पृष्ठ (Title Page):**

अंतरवासिता अहवालाचे शीर्षक, विद्यार्थ्यांचे नाव, प्रोग्रामचे नाव, महाविद्यालयाचे नाव आणि प्रशिक्षणाचा कालावधी यांचा उल्लेख करणे अपेक्षित आहे.

- **प्रशिक्षण पूर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र (Certificate of Completion):**

प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण केल्याचे संबंधित आस्थापनाने किंवा पर्यवेक्षकाने दिलेले प्रमाणपत्र.

- **स्वयंघोषणा पत्र (Declaration) :**

विद्यार्थ्यांनि संबधित आस्थापनात स्वतः प्रत्यक्ष जाऊन ओजेटी / अंतरवासिता पूर्ण केल्याचे घोषित करणारे निवेदन.

- ऋणनिर्देश (Acknowledgments):
ओजेटी /अंतरवासिता प्रशिक्षणा दरम्यान सहाय्यक, मार्गदर्शन किंवा सहकार्य करणाऱ्या व्यक्ती किंवा संस्थांचे ऋण व्यक्त करणे अपेक्षित.
- अनुक्रमणिका (Table of Contents) :
ओजेटी / अंतरवासिता अहवालाच्या विभागांची आणि पृष्ठ क्रमांकांची स्पष्ट रूपरेषा
- कार्यवृत्तांत सारांश/ कार्यकारी सारांश (Executive Summary):
ओजेटी /अंतरवासिता प्रशिक्षणा दरम्यान केलेल्या कामाची सारांश रूपाने मांडणी
- अस्थापानाचा परिचय (Introduction on the Organization):
ओजेटी /अंतरवासिता प्रशिक्षणासाठी विद्यार्थ्यांनि निवडलेल्या अस्थापानाचा थोडक्यात परिचय देणे
- ओजेटी / अंतरवासिता कालावधीतील अस्थापानातील तुमची भूमिका (Your Role in the Organization during the On Job Training):
प्रशिक्षणा दरम्यान मुख्य कोणत्या बाबी हाताळल्या तसेच तुम्हाला ज्या विभागात कार्यभार दिला होता त्या संबधी संक्षिप्त सारांश .
- आव्हाने आणि आव्हानांवर मात (Challenges and overcoming of challenges):
सैद्धांतिक ज्ञानाचे व्यावहारिक जगात उपयोजन करताना येणारी आव्हाने आणि ती आव्हाने कमी करण्यासाठी प्रशिक्षणा कालावधीत तुम्ही काय शिकलात ? याबद्दल माहिती देणे.
- निष्कर्ष (Conclusion):
सिद्धांत आणि व्यवहारातील अंतर कमी करण्यासाठी तुमच्या अनुभवाचा आणि सूचनांचा सारांशरूपाने आढावा.
- परिशिष्टे (Appendix) :
विद्यार्थ्यांनि आंतरवासिता अहवालासोबत खालील प्रमाणे दिलेली ९ प्रकारची परिशिष्टे जोडणे अनिवार्य आहे.
  1. Appendix I: Internship Undertaking
परिशिष्ट -१ आंतरवासिता हमीपत्र
  2. Appendix II: Draft Resume Template
परिशिष्ट-२ व्यक्तिगत माहिती प्रपत्र नमुना :
  3. Appendix III: Organization Outreach Letter
परिशिष्ट ३- संस्थेस सेवा पुरविण्याबाबतचे पत्र
  4. Appendix IV: Relieving Letter of Student
परिशिष्ट ४- विद्यार्थी कार्यमुक्तता पत्र
  5. Appendix V: Student Diary (Log) Recording Format
परिशिष्ट -५ विद्यार्थ्यांच्या कामाची दैनंदिनी (नोंदीचे स्वरूप)

6. Appendix VI: Attendance Sheet
परिशिष्ट - ६ उपस्थिती पत्रक
7. Appendix VII: Supervisor Evaluation of Internship
परिशिष्ट ७ - पर्यवेक्षकाचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल
8. Appendix VIII: Student Feedback of Internship (To be filled by Students after Internship completion)
परिशिष्ट - ८ विद्यार्थ्यांचा आंतरवासिता अनुभव : अभिप्राय
(आंतरवासिता पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांने भरावे)
9. Appendix IX: Performa for Evaluation of Internship by Institute
परिशिष्ट -९ संस्थेचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल – नमुना प्रपत्र

• **ओजेटी / आंतरवासिता अहवालासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे**

(Broad guidelines for OJT report):

विद्यार्थ्यांने नोकरी प्रशिक्षण (OJT) आधारित अहवाल खाली दिलेल्या विस्तृत मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार तयार केला पाहिजेत :

- फॉन्ट प्रकार (Font type) : मराठी मध्यम - कोकीळ / मंगल युनिकोड
इंग्रजी मध्यम - Times New Roman
- फॉन्ट आकार (Font size) : सामग्रीसाठी- कोकीळ - १६ आणि मंगल १२
शीर्षकासाठी- : कोकीळ- १८ मंगल – १६
इंग्रजी मध्यम : सामग्रीसाठी - १२ शीर्षकासाठी- १४
- ओळीची समास (Line Space) : सामग्रीसाठी -१.५ आणि तक्ता -१
- कागदाचा आकार : A4
- पेज मार्जिन (Page Margin) : डावीकडे- १.५, वर- खाली आणि उजवीकडे-१

कोर्स (अभ्यासक्रम) फलनिष्पत्ती (Course Outcomes):

अभ्यासक्रमाच्या अखेरीस, विद्यार्थ्यांना;

1. शैक्षणिक अध्ययन कालावधी दरम्यान मिळालेले सैद्धांतिक ज्ञान आणि संकल्पना वास्तव कामाच्या परिस्थितीत लागू करता येतील.
2. यशस्वी व्यावसायिक सहभागासाठी आवश्यक असलेली व्यावहारिक कौशल्ये आणि क्षमता विकसित करता येतील.
3. कामाच्या वातावरणात प्रभावी समस्या सोडवणे, निर्णय घेण्याची आणि चिकित्सक विचार करण्याची क्षमता निर्माण करता येईल.
4. ओजेटी / आंतरवासितेसाठी निवडलेल्या आस्थापनातील / उद्योगातील संघटनात्मक कार्य संस्कृतीशी जुळवून घेण्यास सक्षम होतील.
5. नोकरी प्रशिक्षण अनुभव, निष्कर्ष आणि शिफारसींचे दस्तऐवजीकरण करणारा एक व्यापक अहवाल तयार करण्यास सक्षम होतील.

OJT/ आंतरवासिता अहवालाच्या मूल्यांकनासाठी रूब्रिक
(Rubric for Evaluation of 'On the Job Training' Report)

निकष (Criteria)	गुण (Marks)	मूल्यांकन तपशील (Description)
इंटरशिप / ओजेटी रिपोर्ट (कमाल ६० गुण) Internship / OJT Report		
शीर्षक पृष्ठ	०२	शीर्षक, विद्यार्थ्यांचे नाव, अभ्यासक्रम नाव, संस्था आणि प्रशिक्षण कालावधीसह नमुन्यामध्ये केलेले.
प्रशिक्षण पूर्ण केल्याचे प्रमाणपत्र	०५	आंतरवासिता आस्थापन / पर्यवेक्षकाकडून वैध प्रमाणपत्राचा (valid certificate) समावेश
स्वयं घोषणा पत्र	०१	आंतरवासिता केल्याचे स्वयं घोषणा पत्र
ऋणनिर्देश	०२	मिळालेल्या मदतीची आणि मार्गदर्शनाचे ऋणनिर्देश
अनुक्रमणिका	०५	अहवालाच्या विभागांची पृष्ठ क्रमांकांसह स्पष्ट आणि अचूक रूपरेषा.
कार्यवृत्तांत सारांश	०५	संपूर्ण अहवाल सादरीकरणाचा संक्षिप्त आढावा.
अस्थापनाचा परिचय	०५	आस्थापनाची / संस्थेचे तपशीलवार माहिती, ज्यामध्ये तिची व्याप्ती, उत्पादने आणि सेवांचा समावेश आहे.
आंतरवासिता कालावधीतील अस्थापनातील तुमची भूमिका	०५	ओजेटी /आंतरवासिता काळात हाताळलेल्या मुख्य बाबींचे विस्तृत वर्णन, तुम्हाला कार्यभार दिलेला विभाग आणि अहवाल प्रमुखाने स्वीकारलेला सारांश अहवाल.
आव्हाने आणि आव्हानांवर मात	०५	समोरील आव्हाने आणि त्यावर मात करण्यासाठी वापरलेल्या पद्धतींचे अंतर्दृष्टीपूर्ण विश्लेषण.
निष्कर्ष	०५	सिद्धांत आणि प्रात्याशिक अंतर भरून काढण्यासाठी सूचनांसह अनुभवाचा थोडक्यात आढावा.
परिशिष्टे Appendix:		
परिशिष्ट -१ आंतरवासिता हमीपत्र		
परिशिष्ट-२ व्यक्तिगत माहिती प्रपत्र नमुना		
परिशिष्ट - ३ संस्थेस सेवा पुरविण्याबाबतचे पत्र		
पारीशिष -४ विद्यार्थी कार्यमुक्ता पत्र		

परिशिष्ट -५ विद्यार्थ्यांच्या कामाची दैनंदिनी (नोंदीचे स्वरूप)	१५	अहवालासोबत जोडणे अनिवार्य
परिशिष्ट - ६ उपस्थिती पत्रक (संस्थेच्या अधिकृत लेटरहेडवर)		
परिशिष्ट - ७ पर्यवेक्षकाचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल		
परिशिष्ट - ८ विद्यार्थ्यांचा आंतरवासिता अनुभव : अभिप्राय (आंतरवासिता पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांने भरावे)		
परिशिष्ट -९ संस्थेचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल – नमुना प्रपत्र		
दस्तऐवजीकरण आणि सादरीकरण (कमाल ४० गुण) (Documentation and Presentation)		
सादरीकरणाची गुणवत्ता आणि परिणामकारकता	१०	ओजेटी अहवालाची उद्दिष्टे व फलनिष्पत्ती यासंबंधी सादरीकरणाच्या प्रभावाचे मूल्यांकन
ज्ञानाची सखोलता आणि प्रात्यक्षिक कौशल्ये	१०	ओजेटी संबंधित प्रमुख संकल्पना, तंत्रे आणि कौशल्ये समजून घेणे आणि व्यावहारिक उपयोजनाचे मूल्यांकन
शिकण्याच्या अनुभवाची प्रासंगिकता	०५	प्रशिक्षणाचा अनुभव प्रशिक्षणार्थीच्या करिअरच्या उद्दिष्टांशी आणि आस्थापनाच्या व्यावहारिक आवश्यकतांशी किती सुसंगत आहे हे पाहणे .
प्रात्यक्षिक उपयोजन	१०	प्रशिक्षणादरम्यान शिकलेल्या कौशल्यांचा आणि ज्ञानाचा प्रत्यक्ष कार्यामध्ये आणि आव्हानांमध्ये प्रभावीपणे वापर करण्याच्या प्रशिक्षणार्थीच्या क्षमतेचे मूल्यांकन
अस्थापानातील संघटनात्मक कार्यपद्धतीची आकलन	०५	अस्थापानाची संस्थात्मक रचना, संस्कृती बदल प्रशिक्षणार्थीची अंतर्दृष्टी.
एकुण गुण	१००	

परिशिष्टे (Appendix)

परिशिष्ट -१ आंतरवासिता हमीपत्र

1. विद्यार्थ्यांचे नाव :	
2. वर्ग	
3. रोल नं.	
4. UID नं.	

5. ABC ID	
6. सध्याचा पत्ता:	
7. कायमस्वरूपी पत्ता	
8. ईमेल आयडी	
9. भ्रमणध्वनी	
१०.आधार क्र.	
11. . आंतरवासिता पद्धत	ऑनलाइन / ऑफलाइन
१२.आंतरवासिता प्राधान्ये	
मी आंतरवासिता धोरणाच्या अटी, शर्ती आणि आवश्यकतांशी सहमत आहे.	
दिनांक :	विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी :
सदर विद्यार्थ्यांने आंतरवासिता परिचय वर्गात भाग घेतला आहे आणि आंतरवासिता कार्यक्रमात भाग घेण्यासाठी आवश्यक ती सर्व कागदपत्रे आणि प्रक्रियेच्या गरजा पूर्ण केल्या आहेत, याची मी खात्री केली आहे. तसेच त्याच्या/तिच्या मार्गदर्शकाकडून मान्यता प्राप्त केली आहे.	
दिनांक :	विभागातील समन्वयक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी :

परिशिष्ट-२ व्यक्तिगत माहिती प्रपत्र नमुना :

नाव :	
संपर्क क्र. आणि ईमेल आयडी :	
शिक्षण	
महाविद्यालयाचे (महाविद्यालय उच्च शिक्षणसंस्थेचे) नाव:	वर्ष
पदव्युत्तर पदवी :	
मुख्य विषय:	
SGPA: महाविद्यालय (महाविद्यालय (उच्च) नाव) नाव:	
पदवी:	
विशेषज्ञता:	
SGPA: पीजी (पदव्युत्तर पदवी) सत्र-१)	
महाविद्यालयाचे नाव: < पदवी >	वर्ष
पदवी:	
मुख्य विषय:	
CGPA:	
इंटरनशिप / कामाचा अनुभव -	होय / नाही
जर होय असेल तर, आस्थापनाचे नाव :	
कामाचा अनुभव - संक्षिप्त:	

थोडक्यात माहिती :

इतर माहिती आणि व्यक्तिगत आवडीनिवडी - कालक्रमानुसार इतर कामगिरीची यादी

- तुमच्या औपचारिक कामाच्या बाहेरील नेतृत्व पदे
- वैयक्तिक आवडी आणि कामगिरी
- स्वयंसेवा/सामाजिक कार्य

परिशिष्ट ३- संस्थेस सेवा पुरविण्याबाबतचे पत्र
(महाविद्यालय / उच्च शिक्षण संस्थेच्या लेटरहेडवर)

प्रति,

व्यवस्थापक (मानव संसाधन),

विषय : कला/ वाणिज्य/ विज्ञान शाखेत पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना १२० तासांच्या
ओजेटी /आंतरवासितेची विनंती

मा. महोदय/महोदया,

१९४५ साली स्थापन झालेल्या रत्नागिरी एज्युकेशन सोसायटीचे, गोगटे - जोगळेकर महाविद्यालय रत्नागिरी या (स्वायत्त) दर्जा प्राप्त आमच्या महाविद्यालयाला सर्व शैक्षणिक उत्कृष्टता आणि पायाभूत सुविधांबद्दल २०१९ मध्ये राष्ट्रीय मुल्यांकन आणि मान्यता परिषदेने (नॅक) 'अ' श्रेणीची मान्यता दिली आहे.

वरील बाबी लक्षात घेता मी आपल्याला विनंती करतो की, आपल्या सन्माननीय संस्थेत कृपया आमच्या खालील ---- विद्यार्थ्यांना व्यावहारिक प्रशिक्षणाची परवानगी द्यावी. आपली खातरजमा झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षणात दाखल होण्यासाठी किमान एक आठवड्याचा कालावधी द्यावा.

अ.क्र.	नाव	उपस्थिती क्र.	नाव	विभाग

या विद्यार्थ्यांची व्यक्तिगत माहिती प्रपत्रे या पत्रासोबत जोडलेली आहेत. आपल्याकडे रिक्त पदे असल्यास, कृपया वरील शाखांमधील मुलाखती घेण्यासाठी नियोजन करावे.

आपल्या संमतीची अपेक्षा !

आपला विश्वासू,

नोडल अधिकारी /टीपीओ -

महाविद्यालय (उच्च शिक्षण संस्था) चे नाव

तारीख:

परिशिष्ट - ४ अ) विद्यार्थी कार्यमुक्तता पत्र (पूर्णवेळ इंटर्नशिपसाठी) (महाविद्यालय संस्थेच्या लेटरहेडवर)
प्रति,

मा. महाव्यवस्थापक (मानव संसाधन)

.....

विषय: विद्यार्थ्यांचे कार्यमुक्तता पत्र

मा. महोदय,

कृपया उपरिनिर्दिष्ट विषयाच्या संदर्भातील आपले/आमचे पत्र / ई-मेल दिनांक -..... पहा
. आपल्या प्रतिष्ठित संस्थेत खालील विद्यार्थी आपल्या अनुमतीने व आपल्या मार्गदर्शनाखाली आणि
देखरेखेखाली औद्योगिक आंतरवासिता प्रशिक्षण घेतील.

अ.क्र.	नाव	उपस्थिती क्र.	नाव	विभाग

हे प्रशिक्षण अभ्यासक्रमाचा आवश्यक भाग असल्याने प्रशिक्षणासाठी अभ्यासक्रमात खालील मार्गदर्शक तत्वे
निश्चित करण्यात आली आहेत. त्यामुळे कृपया संबंधित विद्यार्थ्यांस मार्गदर्शकाने खालील मार्गदर्शक तत्वे सूचित
करावीत, अशी विनंती करण्यात येत आहे.

- आंतरवासिताचे वेळापत्रक तयार करून त्याची एक प्रत आम्हाला पाठवावी.
- प्रत्येक विद्यार्थ्यांने आंतरवासिता दैनंदिनी तयार करून अहवाल देणे आवश्यक आहे.
- कृपया दररोज विद्यार्थ्यांची आंतरवासिता दैनंदिनी तपासावी.
- प्रशिक्षण काळातील कामाच्या वेळांबाबत सूचना देणे आणि उपस्थितीची नोंद राखणे.

विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन खाली नमूद केल्याप्रमाणे उत्कृष्ट, अतिशय चांगले, समाधानकारक व
असमाधानकारक अशा गुणांकनाच्या आधारे करावे, अशी विनंती आहे.

- उपस्थिती आणि सामान्य वर्तन
- कामगार आणि पर्यवेक्षकांशी संबंध
- शिकण्यासाठी पुढाकार व प्रयत्न
- ज्ञान आणि कौशल्य सुधारणा
- संस्थेला दिलेले योगदान

प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर सीलबंद लिफाफ्यात कामगिरीचा अहवाल, स्वाक्षरी करणाऱ्या अधिकाऱ्यास अग्रेषित
करावा. या संदर्भातील आपल्या प्रयत्नांमुळे विद्यार्थ्यांचे ज्ञान आणि व्यावहारिक कौशल्ये यामध्ये सकारात्मक
वाढ होईल. आपल्या सहकार्याची मनःपूर्वक धन्यवाद आणि त्यासाठी आम्ही कृतज्ञ आहोत.

विद्यार्थी संस्थेच्या नियमांचे पालन करतील आणि आंतरवासितादरम्यान योग्य ती शिस्त पाळतील.
विद्यार्थी आपल्याला तारखेनुसार अहवाल देतील. ....या पत्राची प्रत सोबत.

आपले विश्वासू,

तारीख:

विभागप्रमुख :

परिशिष्ट - ४ ब) विद्यार्थीना आंतरवासितेसाठी परवानगी पत्र (अर्धवेळ इंटर्नशिपसाठी)
(महाविद्यालय / उच्च शिक्षण संस्थेच्या लेटरहेडवर)

प्रति,

मा. महाव्यवस्थापक (मानव संसाधन)

.....

विषय: आंतरवासितेसाठी परवानगी पत्र

मा. महोदय,

कृपया उपरिनिर्दिष्ट विषयाच्या संदर्भातील आपले/आमचे पत्र / ई-मेल दिनांक -..... पहा . आपल्या प्रतिष्ठित संस्थेत खालील विद्यार्थी आपल्या अनुमतीने व आपल्या मार्गदर्शनाखाली आणि देखरेखेखाली औद्योगिक आंतरवासिता प्रशिक्षण घेतील. विद्यार्थी त्यांच्या शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचा भाग म्हणून त्यांचे दैनंदिन महाविद्यालयीन काम पूर्ण केल्यानंतर त्यांच्या आंतरवासितेसाठी उपस्थित राहतील.

अ.क्र.	नाव	उपस्थिती क्र.	नाव	विभाग

हे प्रशिक्षण अभ्यासक्रमाचा आवश्यक भाग असल्याने प्रशिक्षणासाठी अभ्यासक्रमात खालील मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत. त्यामुळे कृपया संबंधित विद्यार्थ्यांस मार्गदर्शकाने खालील मार्गदर्शक तत्वे सूचित करावीत, अशी विनंती करण्यात येत आहे.

- आंतरवासिताचे वेळापत्रक तयार करून त्याची एक प्रत आम्हाला पाठवावी.
- प्रत्येक विद्यार्थ्यांने आंतरवासिता दैनंदिनी तयार करून अहवाल देणे आवश्यक आहे.
- कृपया दररोज विद्यार्थ्यांची आंतरवासिता दैनंदिनी तपासावी.
- प्रशिक्षण काळातील कामाच्या वेळांबाबत सूचना देणे आणि उपस्थितीची नोंद राखणे.

विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन खाली नमूद केल्याप्रमाणे उत्कृष्ट, अतिशय चांगले, समाधानकारक व असमाधानकारक अशा गुणांकनाच्या आधारे करावे, अशी विनंती आहे.

- उपस्थिती आणि सामान्य वर्तन
- कामगार आणि पर्यवेक्षकांशी संबंध
- शिकण्यासाठी पुढाकार व प्रयत्न
- ज्ञान आणि कौशल्य सुधारणा
- संस्थेला दिलेले योगदान

प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर सीलबंद लिफाफ्यात कामगिरीचा अहवाल, स्वाक्षरी करणाऱ्या अधिकाऱ्यास अग्रेषित करावा. या संदर्भातील आपल्या प्रयत्नांमुळे विद्यार्थ्यांचे ज्ञान आणि व्यावहारिक कौशल्ये यामध्ये सकारात्मक वाढ होईल. आपल्या सहकार्याची मनःपूर्वक धन्यवाद आणि त्यासाठी आम्ही कृतज्ञ आहोत.

विद्यार्थी संस्थेच्या नियमांचे पालन करतील आणि आंतरवासितादरम्यान योग्य ती शिस्त पाळतील. विद्यार्थी आपल्याला तारखेनुसार अहवाल देतील.

.....या पत्राची प्रत सोबत.

तारीख:

आपले विश्वासू,
विभागप्रमुख :

परिशिष्ट - ४ क) अस्थापानाकडून विद्यार्थ्यांना कार्यमुक्ती पत्र
(आस्थापन / संस्थेच्या अधिकृत लेटरहेडवर)

प्रति,
मा. प्राचार्य,
[कॉलेजचे नाव]
[कॉलेजचा पत्ता]

विषय: विद्यार्थ्यांसाठी कार्यमुक्ती पत्र

महोदय,

हे प्रमाणित करण्यात येते कि, तुमच्या प्रतिष्ठित संस्थेतील खालील विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार आमच्या संस्थेत त्यांचे नोकरी प्रशिक्षण (ओजेटी) यशस्वीरित्या पूर्ण केले आहे:

अ.क्र.	नाव	उपस्थिती क्र.	नाव	विभाग

विद्यार्थी आमच्या पर्यवेक्षकाच्या देखरेखीखाली आणि मार्गदर्शनाखाली होते आणि त्यांच्या प्रशिक्षणाचा भाग म्हणून विविध कार्यांमध्ये गुंतलेले होते. त्यांनी आमच्या अस्थापानाचे नियम आणि कायदे यांचे पालन केले आहे. आणि आंतरवासिता कालावधीत योग्य शिस्त राखली आहे.

कामगिरी मूल्यांकन:

विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यांकन खालील निकषांवर आधारित करण्यात आले आहे.

- उपस्थिती आणि सामान्य वर्तन
- कामगार आणि पर्यवेक्षकांशी संबंध
- शिकण्यासाठी पुढाकार व प्रयत्न
- ज्ञान आणि कौशल्य सुधारणा
- संस्थेला दिलेले योगदान

आम्ही प्रत्येक विद्यार्थ्याला त्यांच्या कामगिरीबद्दल अभिप्राय दिला आहे, जो त्यांच्या शैक्षणिक आणि व्यावसायिक वाढीस मदत करेल अशी आम्हाला आशा आहे. तपशीलवार कामगिरी अहवाल तुमच्या संदर्भासाठी सीलबंद लिफाफ्यांमध्ये जोडले आहेत.

विद्यार्थ्यांना व्यावहारिक अनुभव प्रदान करण्यासाठी तुमच्या संस्थेसोबत सहयोग करण्याची संधी आम्हाला मिळाली आणि भविष्यात ही अशा सहभागासाठी आम्ही उत्सुकता बाळगतो.

तुमचे विनम्र,

[स्वाक्षरी]

[नाव]

जनरल मॅनेजर (एचआर)

[कंपनीचे नाव] व [तारीख]

परिशिष्ट -५ विद्यार्थ्यांच्या कामाची दैनंदिनी (नोंदीचे स्वरूप)

नाव –

रोल नं. –

प्रशिक्षण घेत असलेल्या संस्थेचे नाव –

आठवडा /दिनांक	नेमून दिलेले काम	केलेले उपक्रम	मुख्य शिक्षण	पूरक टिप्पणी

उद्योग पर्यवेक्षक स्वाक्षरी -

परिशिष्ट - ६ उपस्थिती पत्रक
(आस्थापन / संस्थेच्या अधिकृत लेटरहेडवर)

संस्थेचे नाव व पत्ता

विद्यार्थ्याचे नाव	
उपस्थिती क्र.	
अभ्यासक्रमाचे नाव	
प्रशिक्षण सुरु होण्याची तारीख	
प्रशिक्षण पूर्ण होण्याची तारीख	

महिना आणि वर्ष

आठवडा	सोमवार	मंगळवार	बुधवार	गुरुवार	शुक्रवार	शनिवार
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						
११						
१२						

- उपस्थिती पत्रक प्रशिक्षण दैनंदिनीमध्ये चिकटवून ठेवावे. ते काढू नका किंवा फाडू नका.
- उपस्थिती रकान्यामध्ये लाल शाईने सुट्ट्या चिन्हांकित केल्या पाहिजेत. अनुपस्थितीला लाल शाईत 'अ' म्हणून चिन्हांकित करावे.

आंतरवासिता पर्यवेक्षकाचे नाव आणि स्वाक्षरी

परिशिष्ट ७ - पर्यवेक्षकाचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल
(आस्थापन / संस्थेच्या अधिकृत लेटरहेडवर)

विद्यार्थ्यांचे नाव: -----

दिनांक : -----

कार्य पर्यवेक्षक: -----

शीर्षक: -----

संस्था - -----

आंतरवासिता पत्ता - -----

आंतरवासिता तारखा - ----- पासून ते ----- पर्यंत

कृपया आपण खालील वर्तन ज्या वारंवारितेणे काळजीपूर्वक पहिले ते दर्शवून आंतरवासिता विद्यार्थ्यांचे मूल्यांकन करा.

क्र.	मापदंड/निकष	गरजा सुधारणा	समाधानकारक	चांगला	उत्कृष्ट
१	वर्तन				
२	कामकाजातील विश्वासार्हता				
३	सहकारी आणि पर्यवेक्षकांबरोबर सहकार्य				
४	कामकाजातील अभिरुची				
५	प्रशिक्षणातील गती				
६	उपक्रमशीलता				
७	कामकाजातील गुणवत्ता				
८	जबाबदारीचे भान				
९	टीका-टिपणीची स्वीकार्हता				
१०	संघटनात्मक कौशल्यांतील निपुणता				
११	तांत्रिक ज्ञान आणि कौशल्यांचा वापर				
१२	उचित न्यायनिर्णयक्षमता				
१३	नवनिर्मितीक्षमता आणि कल्पकता				
१४	समस्यांचे प्रभावीपणे विश्लेषण				
१५	स्वावलंबन				
१६	संवादक्षमता				
१७	प्रभावी लेखनशैली				
१८	व्यवसायिक अभिवृत्ती				
१९	व्यावसायिक वर्तनव्यवहार				
२०	वक्तृशीरपणा				
२१	वेळेचा प्रभावी वापर				

आंतरवासिता विद्यार्थ्यांची सर्वांगीण कामगिरी : सुधारणा/समाधानकारक/चांगले/उत्कृष्ट (यापैकी एक टिक करा)

अतिरिक्त टिप्पण्या (असल्यास) -

उद्योग पर्यवेक्षकाची नाव व स्वाक्षरी :

मानवसंसाधन व्यवस्थापक नाव व स्वाक्षरी :

परिशिष्ट - ८ विद्यार्थ्यांचा आंतरवासिता अनुभव : अभिप्राय
(आंतरवासिता पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांने भरावे)

विद्यार्थ्यांचे नाव :

दिनांक :

औद्योगिक पर्यवेक्षक :

शीर्षक :

पर्यवेक्षक ई-मेल :

आंतरवासिता : सवेतन ----- / विनावेतन-----

संस्था/संघटना:

आंतरवासिता पत्ता :

प्राध्यापक समन्वयक: -----

विभाग: -----

आंतरवासिता दिनांक:----- पासून ते----- पर्यंत

आपल्या आंतरवासिताच्या कामाचे थोडक्यात वर्णन द्या. (आपण ज्यासाठी जबाबदार आहात त्या कामांची नावे व स्वरूप):

तुमचा आंतरवासितेचा अनुभव तुमच्या अभ्यासाच्या प्रमुख क्षेत्राशी संबंधित होता का?

- होय / बऱ्याचशी होय
- होय / थोड्याफार प्रमाणात
- नाही / अजिबात नाही

खालील विधानांची आपण किती प्रमाणात सहमत किंवा असहमत आहात हे दर्शवा.

हा अनुभव असा आहे :	पूर्णपणे सहमत	सहमत	मत नाही	नापसंत	तीव्र नापसंती
1. मला व्यवसाय क्षेत्र शोधण्याची संधी दिली					
2. मला सराव करण्यासाठी वर्गातील सिद्धांतांचे उपयोजन करण्याची परवानगी दिली					
3. माझी निर्णयक्षमता आणि समस्या सोडविण्याची कौशल्ये विकसित करण्यास मदत झाली					
4. कायमस्वरूपी नोकरी पूर्वी मला कार्य विश्वाशी संबंधित ज्ञानप्राप्तीसाठी मदत झाली					
5. हा अनुभव असा आहे :					
6. मला माझे लेखी आणि मौखिक संप्रेषण कौशल्य विकसित होण्यास मदत झाली					
7. नेतृत्व कौशल्य वापरण्याची संधी दिली.					
8. (इतरांवर प्रभाव पडणे, इतरांसोबत कल्पना विकसित करणे, निर्णय घेण्यास आणि कृतीस उत्तेजन देणे)					

9. कामाच्या संबंधातील नैतिक परिणामांबद्दल माझी संवेदनशीलता वाढविली					
10. अनोख्या परिस्थितीत आत्मविश्वास पूर्वक वागण्याकरता आत्मबळ दिले					
11. मला माझे पारस्परिक कौशल्य सुधारण्याची संधी दिली					
12. मला जबाबदारी हाताळायला आणि वेळेचा सुयोग्य वापर करायला मदत केली					
13. मला स्वतःचे नवीन पैलू शोधण्यात मदत केली जी मला पूर्वी माहीत नव्हती					
14. मला नवी अभिरुची आणि क्षमता विकसित करण्यासाठी मदत केली					
15. मला माझ्या कार्यक्षेत्राची उद्दिष्टे स्पष्ट करण्यात मदत केली					
16. मला भविष्यात रोजगार मिळू शकेल यासाठी आवश्यक संपर्क साधने पुरविली					
17. मला माहिती मिळवण्यासाठी आणि किंवा ती वापरण्यासाठी संस्थेत उपलब्ध नसलेली उपकरणे वापरण्याची परवानगी दिली					

- संस्थेच्या आंतरवासिता कार्यक्रमात प्राध्यापकांनी विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शन करणे अपेक्षित आहे.
- तुमच्या शिक्षक समन्वयकांनी असे काम केले आहे असे तुम्हाला वाटते का? का किंवा का नाही?
- आपल्या शिकण्याच्या करारामध्ये निर्धारित केलेली प्रारंभिक ध्येय कार्ये आणि नवीन कौशल्य आपण किती चांगल्या प्रकारे पूर्ण करू शकलात? आपण कोणत्या प्रकारे नवीन दिशा घेण्यास किंवा आपल्या कराराच्या पलीकडे विस्तार करण्यास सक्षम आहात? काही उद्दिष्टे पुरेशी आत्मसात का झाली नाहीत?-
- आपण कोणत्या क्षेत्रात सर्वात जास्त विकास आणि सुधारणा केली ?-
- आपल्या आंतरवासिता काळातील सर्वात महत्त्वपूर्ण कामगिरी किंवा समाधानाचा क्षण कोणता होता ?-
- आंतरवासितेमध्ये तुम्हाला काय आवडले नाही? -
- तुमचा एकंदर अनुभव लक्षात घेता तुम्ही आंतरवासितेचे मूल्यमापन कसे कराल?
समाधानकारक/ चांगले/ उत्कृष्ट (एकाला गोल करा)
- आपला आंतरवासितेचा अनुभव कसा सुधारता आला असता याबद्दल सूचना द्या तुम्हाला अतिरिक्त जबाबदारी सांभाळता आली असती का आपल्या आंतरवासितेबद्दल तुमच्या प्राध्यापकांची अधिक चर्चा करणे आपल्याला आवडले असते का बारकाईने देखील तिची गरज होती का आधी उजळणीची गरज होती का?

विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी:

नाव:

उपस्थिती क्रमांक:

दिनांक :

परिशिष्ट -९ संस्थेचा आंतरवासिता मूल्यमापन अहवाल – नमुना प्रपत्र
(महाविद्यालय / उच्च शिक्षण संस्थेच्या लेटरहेडवर)

1. विद्यार्थ्यांचे नाव :
2. भ्रमणध्वनी (मोबाईल) क्र. :
3. उपस्थिती (हजेरी) क्रमांक:
4. शाखा :
5. सत्र :
6. प्रशिक्षण कालावधी :
7. घरचा पत्ता (संपर्क क्रमांकसह) :
8. प्रशिक्षण स्थळाचा पत्ता:
9. प्रशिक्षण देणाऱ्या संस्थेचा पत्ता:
10. प्रशिक्षण प्रभारीचे नाव / पदनाम :
11. कामाचे स्वरूप : -----
12. मूल्यमापन दिनांक : -----

कृपया खालील बाबींचे मूल्यमापन करा :

अनुक्रमांक	तपशील	कमाल गुण	मिळालेले गुण
१.	ओजेटी / अंतरवासिता अहवाल	६०	
२.	दस्तऐवजीकरण आणि सादरीकरण	४०	

समग्र श्रेणी (Overall grade) :

अतिरिक्त टिपण्या:

मार्गदर्शकाची स्वाक्षरी :

सादर केलेल्या OJT / आंतरवासिता अहवालाचे शीर्षक स्वरूप
पहिले पान (मुख्य पृष्ठ)

OJT/ आंतरवासिता अहवालाचे शीर्षक

र.ए. सोसायटीचे ,

आर. पी. गोगटे कला व विज्ञान महाविद्यालय

आणि

आर. व्ही. जोगळेकर वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), रत्नागिरी

मुंबई विद्यापीठ अंतर्गत

विज्ञान/ वाणिज्य /कला पदव्युत्तर पदवी अंशतः पूर्णतेकारिता

विज्ञान/वाणिज्य/कला शाखे अंतर्गत

विद्यार्थ्यांचे नाव

मार्गदर्शक शिक्षकाचे नाव

आर. पी. गोगटे कला व विज्ञान महाविद्यालय

आणि

आर. व्ही. जोगळेकर वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), रत्नागिरी

जिल्हा न्यायालया जवळ, पिन कोड - ४१५६१२

महिना आणि वर्ष

स्वतंत्र पृष्ठावर (On separate page)

अनुक्रमणिका

प्रकरण क्र.	प्रकरणाचे शीर्षक	पृष्ठ क्र.
०१		
०२		
०३		
०४		
०५		
परिशिष्टे		

[आस्थापनाचा/संस्थेचा लोगो]

आंतरवासिता पूर्णत्व प्रमाणपत्र (CERTIFICATE OF COMPLETION)

हे प्रमाणित करण्यासाठी आहे की (विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव) रोल नंबर: (विद्यार्थ्यांचा रोल नंबर), ने (आस्थापन /संस्थेचे नाव) येथे शैक्षणिक अंतरवासिता / ऑन जॉब प्रशिक्षण (OJT) कार्यक्रम यशस्वीरित्या पूर्ण केला आहे.

या प्रशिक्षणात १२० तासांचा कालावधी होता, ज्या दरम्यान [त्याने/तिने] सक्रियपणे भाग घेतला आणि शिक्षणासाठी उत्कृष्ट समर्पण आणि वचनबद्धता दर्शविली.

[त्याने/तिने] खालील काम केले:

- [प्रशिक्षण कालावधीत केलेल्या कामाचे संक्षिप्त वर्णन]

या प्रशिक्षणामुळे [त्याला/तिला] [संबंधित आस्थापनात /उद्योगात] बहुमूल्य अंतर्दृष्टी आणि व्यावहारिक अनुभव मिळाला आहे. [त्याने/तिने] प्रशंसनीय कौशल्ये, उत्साह आणि शिकण्यात उत्सुकता दाखवली आहे.

प्रमाणित प्राधिकरण/ अधिकारी :

(नाव आणि पदनाम)

(अस्थापानाचे /संस्थेचे नाव)

(संपर्क माहिती)

(तारीख)

(शिक्का/स्वाक्षरी)

स्वतंत्र पृष्ठावर (On separate page)

विद्यार्थ्यांचे स्वयंघोषणा पत्र
(Declaration by learner)

मी येथे स्वाक्षरी केलेली मिस/श्री. [विद्यार्थ्यांचे नाव] द्वारे, घोषित करतो की या ओजेटी / आंतरवासिता अहवाल कार्यात समाविष्ट असलेले काम ----- शीर्षकाखालील आहे जे [मार्गदर्शक शिक्षकाचे नाव] यांच्या मार्गदर्शनाखाली केलेल्या ओजेटी / आंतरवासिता प्रशिक्षण कार्यात माझे स्वतःचे योगदान आहे.

मी येथे पुढे घोषित करतो की, या दस्तऐवजाची सर्व माहिती शैक्षणिक नियम आणि नैतिक वर्तनानुसार मिळवली गेली आहे आणि सादर केली गेली आहे.

विद्यार्थ्यांचे नाव आणि स्वाक्षरी

मार्गदर्शक शिक्षकाच्या नाव आणि स्वाक्षरीने प्रमाणित

स्वतंत्र पृष्ठावर (On separate page)

ऋणनिर्देश नमुना
(Acknowledgement)

ऋणनिर्देश (acknowledgment)

मला मदत करणाऱ्या सर्वांची यादी या ठिकाणी करणे खूप कठीण काम आहे. कारण त्यांची संख्या फार मोठी आहे. या आंतरवासिता प्रशिक्षण पूर्णतेत ज्या व्यक्तींनी आणि घटकांनी मला वेळोवेळी साहाय्य आणि मार्गदर्शन केले त्यांचे महत्व आणि मौलिक योगदान हा आंतरवासिता अहवाल सादर करताना मी मान्य करू इच्छितो.

आंतरवासिता प्रशिक्षण करण्याची संधी दिल्याबद्दल मी आर. पी. गोगटे कला आणि विज्ञान महाविद्यालय आणि आर. व्ही. जोगळेकर वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), रत्नागिरी यांचे प्रथम आभार व्यक्त करतो.

आंतरवासिता प्रशिक्षण पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व सुविधा उपलब्ध करून दिल्याबद्दल माझ्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ मकरंद साखळकर सर यांचे आभार व्यक्त करतो.

आंतरवासिता प्रशिक्षण पूर्ण करण्यासाठी माझ्या महाविद्यालयातील ----- उपप्राचार्या, आंतरवासिता नोडल अधिकारी, विभाग प्रमुख) यांनी वेळोवेळी केलेले योग्य मार्गदर्शन आणि दिलेले नैतिक पाठबळ याबद्दल त्यांचेही आभार मानतो.

मी माझ्या आंतरवासिता प्रशिक्षण अहवाल मार्गदर्शकांचे देखील मनापासून आभार मानू इच्छितो ज्यांच्या प्रोत्साहन आणि मार्गदर्शनाने हे आंतरवासिता प्रशिक्षण यशस्वीरित्या पूर्ण करू शकलो.

मला आंतरवासिता प्रशिक्षण पूर्ण करण्याची संधी उपलब्ध करून दिली त्याबद्दल (आंतरवासिता अस्थापनाचे नाव) मी त्यांचे ऋण व्यक्त करतो.

माझ्या आंतरवासिता अहवालाशी संबंधित विविध संदर्भ पुस्तके आणि मासिके उपलब्ध करून दिल्याबद्दल मी माझ्या महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयाचे आभार मानू इच्छितो.

शेवटी, प्रकल्प पूर्ण करण्यात प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे मदत करणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीचे, विशेषतः माझ्या प्रकल्पात मला पाठिंबा देणाऱ्या माझ्या पालकांचे ही मी आभार व्यक्त करतो.

धन्यवाद !

Date : 11.04.2025

Signature

Place: Ratnagiri

Chairperson and HoD

*****